

Razlika između kur'anskih kazivanja i pripovijesti u Bibliji i Tevratu

<"xml encoding="UTF-8?>

Razlika između kur'anskih kazivanja i pripovijesti u Bibliji i Tevratu

U Tevratu (Starom zavjetu) i Indžilu (Novom zavjetu), kao i Kur'anu, nalaze se priče. Međutim, te se priče ne mogu porediti sa kur'anskim kazivanjima iz sljedećih razloga:

1. Ono što se nalazi u današnjem Tevratu je poput drugih historijskih knjiga i ima samo aspekt povijesnih predanja, a historijske događaje povezano i u cijelosti Tevrat navodi koliko je to moguće i ne daje nikakvo jamstvo istinitosti i neistinitosti događaja. Suprotno tome, Kur'an se kloni povijesnih predanja i prenosi kazivanja samo ondje gdje će biti koristi i uticaja na upućivanje ljudi. Zato i događaje ne prenosi povezano i jednolično, kao ni cjelovito.
2. U kur'anskim kazivanjima položaj uzvišenosti Svevišnjeg Boga i svetost velikih poslanika, a.s., u potpunosti su očuvani, a oni su udaljeni od nečistota, za razliku od priča Starog i Novog zavjeta, a naročito Starog zavjeta, koji sadrži neprikladne teme o Uzvišenom Bogu i poslanicima, a.s. Primjera radi, o stvaranju čovjeka u Starom zavjetu se kaže:

“A dade Gospod Bog čovjeku ovu zapovijed: ‘Sa svakoga drveta u vrtu smiješ jesti; samo s drveta spoznanja dobra i zla ne jedi, jer čim bi jeo s njega, morao bi umrijeti.’

(...)

Zmija je bila lukavija od svih životinja zemaljskih, što ih je bio učinio Gospod Bog. Ona reče ženi: ‘Je li doista rekao Bog: Ne smijete jesti ni s kojeg drveta u vrtu?’

Žena odgovori zmiji: ‘Od plodova drveća u vrtu smijemo jesti. Samo od plodova drveta, što stoji usred vrta, zapovjedio je Bog: Od toga ne smijete jesti, pa ni dotaknuti ga, inače morate umrijeti.’

Zmija reče ženi: ‘Nikako nećete umrijeti,

Dapače, zna Bog da će vam se otvoriti oči, čim budete jeli s njega, i da ćete postati kao Bog, kad spoznate, što je dobro i zlo.’

(...)

I ona uze od njegova ploda i jede; i mužu svojemu, koji je bio uz nju, dade od njega, i on isto jede.

Tada se oboma otvoriše oči, i oni opaziše, da su bili goli. Zato spletoše lišće smokvino i načiniše sebi od njega pregače.

(...)

A kad začuše sušanj koraka Gospoda Boga, koji je hodio po vrtu za dnevnog vjetrića, kriju se oni, Adam i žena njegova, pred Gospodom Bogom među grmenjem u vrtu.

A Gospod Bog viknu Adama i upita ga: ‘Gdje si?’

On odgovori: ‘Kad začuh sušanj koraka Tvojih u vrtu, uplaših se, jer sam gol, pa sam se skrio.’

Tada upita On: ‘Tko ti je rekao, da si gol? Da nijesi možda jeo s drveta, s kojega ti zabranih jesti?’

Adam odgovori: ‘Žena, koju si mi dao da bude uz mene, ona mi dade s drveta, i jedoh.’

I Gospod Bog upita ženu: ‘Zašto si to učinila?’ Žena odgovori: ‘Zmija me zavede, zato sam jela.’

(...)

Tada reče Gospod Bog: 'Eto, čovjek sad postade kao jedan od nas, tako da spoznaje što je dobro i zlo. Da sada samo on ne pruži ruku svoju i također ne uzme s drveta života i jede i vječno živi!'

Zato ga progna Gospod Bog iz vrta edenskog, da obrađuje zemlju, od koje je bio uzet.

I kad je bio prognao Adama, postavi istočno od vrta edenskog kerubine s mačem ognjenim, iz kojega se vijao plamen, da čuvaju put k drvetu života.”[1]

Može se primijetiti da je Bog strahovao od Ademove spoznaje. Strahovao je da on ne bude jeo plodove sa stabla vječnosti i da ne postane kao jedno od duhovnih bića, te je u vezi s ovim pitanjem slagao Ademu. Osim toga, prilikom šetanja nije znao gdje se Adem nalazi. Prema ovakvom tevratskom predstavljanju, Bog svijeta je biće koje je ljubomorno, lažljivo, te je neznalica i strašljiv, dok je Uzvišeni Bog – kako Ga Kur'an predstavlja – čovjeka učinio predmetom Svoje posebne dobrote i pažnje, predao mu je Svoj dar, učinio ga je Svojim namjesnikom, podučio ga je svemu, naredio melecima da mu se poklone, i zato što je stvorio čovjeka, Sebi je čestitao:

فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ

...Pa neka je uzvišen Allah, najbolji stvoritelj![2]

U kur'anskom predstavljanju stepen časnosti čovjeka se očituje pored stepena svetosti Božije, dok je čovjek, prema današnjem Tevratu, stvorenje koje je odbačeno od svete blizine Božije.

U današnjim Indžilima priča o rođenju Isaa, a.s., i događajima vezanim za njega ispričana je na takav način da umanjuje stepen svetosti njegovog poslanstva, a ona uzvišenost i sjaj koju Kur'an pripisuje hazreti Merjemi, s.a., i njenom sinu se ne primjećuje.

U evanđeljima po Mateju i Luki smatraju da je hazreti Merjema zaručnica Jusufa stolara te da je zatrudnjela sa hazreti Mesihom prije odlaska u kuću svoga supruga, a Jusuf je u snu obaviješten da odvede Merjemu u svoju kuću, ali da joj se ne približava sve dok ne rodi Mesiha, a.s.

Jedno pitanje:

Uz dublje razmišljanje o kur'anskim kazivanjima moguće je da se postavi pitanje: Zašto se u kur'anskim kazivanjima spominju samo poslanici, a.s., koji su poznati u srednjoj Aziji, a o drugim poslanicima, a.s., i ljudima iz drugih područja nema nikakvih vijesti? Neki su htjeli na ovo pitanje odgovoriti da su svi poslanici, a.s., iz ovih krajeva, a ustvari i svi ljudi potiču iz ovog područja, a zatim su otišli na druga mjesta.

U odgovoru na ovo pitanje moramo reći da je svrha kazivanja pouka slušaocima da iz onog u što vjeruju i što im je jasno izvuku pouku. Zato pri govoru kojim se savjetuje, te kojim se obraća većini ljudi, a koji za cilj ima njihovu uputu, treba koristiti premise koje su prihvatljive i jasne slušaocima. U našem primjeru, Kur'an se obraća Arapima, a narodi koji su u susjedstvu Arapa bili su jevreji i kršćani. Zato njima treba pričati o osobama koje su im poznate. Pričanje o osobama koje su nepoznate nije djelotvorno, naročito pričanje o poslanicima koji nisu poznati ni njihovim narodima, poput npr. Zaratustre, koji još nije dobro spoznat, pa čak ni zoroastrijanci nemaju ispravnu spoznaju o njemu, a smatra se jednim od prahistorijskih poslanika. Kakva korist može proisteći iz takvog kazivanja? Zato kod slušalaca pričanje o povijesti i događajima takvih poslanika više liči na kazivanje o imaginarnim događajima, nego na prihvatljivu zbilju od koje se mogu dobiti željeni plodovi.

[1] Knjiga postanka, poglavlje, 1-3.

[2] El-Mu'minun, 14.